

จดหมายเหตุ

พระประสูติกาล พระราชพิธีสมโภช ๓ วัน สมโภชเดือน

และชนพระอู่

พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา

ในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช

เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ สยามมกุฎราชกุมาร

และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายา

โดย 'หอจดหมายเหตุแห่งชาติ

๑๐/๑๐/๖๐

เลขที่ 312

เลขที่ 390.22
ศ 528 จ
ฉ.10

เลขที่ ๑๑๗๒๑๖๖

นับแต่วาระที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงอภิเษกสมรส
กับพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายา เมื่อวันที่ ๓ มกราคม พุทธศั-
ราช ๒๕๒๐ ชาวไทยทุกหมู่เหล่าต่างก็เฝ้าคอยสดับความว่า เมื่อใดจะทรงมีพระหน่อน้อยเสด็จ
สมภพมาทรงเป็นมิ่งขวัญแก่พสกนิกรอีกพระองค์หนึ่ง ครั้นต่อมาไม่นาน สำนักพระราชวังก็ได้
ออกแถลงการณ์เกี่ยวกับพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายา ทรงพระครรภ์
แต่แล้วก็ได้ทรงพระประชวร เป็นเหตุให้ไม่ทรงมีพระสุติการ ความหวังของข้าทูลละอองธุลี
พระบาททั้งหลาย ที่ต้องทอดระยะเนิ่นนานออกไป จึงเพิ่มกระแสน้ำใจขึ้นเป็นทวีคูณ เมื่อใน
กลางปีพุทธศักราช ๒๕๒๑ สำนักพระราชวังได้เริ่มออกแถลงการณ์เกี่ยวกับการทรงพระครรภ์
เป็นคำรบสอง แล้วในปลายปีเดียวกันก็ได้ประสูติพระราชธิดา เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ถัดจาก
วันเฉลิมพระชนมพรรษาในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเพียง ๒ วัน

พระประสูติกาล

พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้า ในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายา พระองค์นี้ นอกจากทรงเป็นพระเจ้าหลานเธอพระองค์แรกแล้ว ยังทรงนับเนื่องได้เป็นพระราชวงศ์ในลำดับชั้นที่ ๙ ที่ทรงสืบสายราชสกุล จากพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ปฐมกษัตริย์แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์

แถลงการณ์ของสำนักพระราชวัง เกี่ยวกับการทรงพระครรภ์จนถึงพระประสูติกาลนั้น สมควรประมวลจดหมายเหตุไว้เป็นลำดับดังนี้

แถลงการณ์สำนักพระราชวัง

เรื่อง พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายา ทรงพระครรภ์

สำนักพระราชวังมีความยินดีที่จะแถลงให้ทราบโดยทั่วกันว่า พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายา ขณะนี้ทรงพระครรภ์ และคาดว่าจะมีพระประสูติกาลในเดือนธันวาคม ๒๕๒๑

สำนักพระราชวัง

วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๒๑

ต่อมาในการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๒๑ ที่ประชุมได้ให้ความเห็นชอบแต่งตั้งคณะกรรมการถวายพระประสูติการ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายา ตามข้อเสนอของสำนักพระราชวัง ดังรายนามต่อไปนี้

๑. ศาสตราจารย์ เรือโทนายแพทย์ยงยุทธ สัจจวาณิชย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง สาธารณสุข

๒. นายพูนเพิ่ม ไกรฤกษ์ เลขาธิการพระราชวัง

๓. ศาสตราจารย์ นายแพทย์หม่อมหลวงเกษตร สนิทวงศ์ เลขาธิการสภาการศึกษา ไทย

๔. รองศาสตราจารย์ นายแพทย์บรรพต บุญศิริ หัวหน้าแผนกวิชาสูติศาสตร์- นรีเวชวิทยา คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๕. ศาสตราจารย์ นายแพทย์เกษม จิตรปฎิมา หัวหน้าแผนกวิชาศัลยศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๖. ศาสตราจารย์ นายแพทย์โชติบุรณ บุนนเวช แผนกวิชาอายุรศาสตร์ คณะ แพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๗. ศาสตราจารย์ นายแพทย์จรรย์ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา แผนกวิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิงประจบ จารูจินดา รักษาการแทนหัวหน้า แผนกวิชาวิสัญญีวิทยา คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๙. รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงสำหรี จิตตินันท์ แผนกวิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิงเฟลีนศรี จารูวร แผนกวิชาวิสัญญีวิทยา คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑๑. คุณหญิงสมรภัษ หุตินทะ หัวหน้าพยาบาล โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์

๑๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์วงศ์กุลพัทธ์ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา แผนกวิชา สูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา สูติ-นรีแพทย์ ผู้ถวายพระประสูติการ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แถลงการณ์สำนักพระราชวัง
เรื่อง พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายา ทรงพระครรภ์
ฉบับที่ ๒

วันนี้ ได้มีการประชุมคณะกรรมการถวายพระประสูติกาล พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายา โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเป็นประธาน ในการนี้คณะกรรมการได้ตรวจสอบสถานที่ซึ่งเตรียมไว้ที่พระที่นั่งอัมพรสถาน เพื่อถวายพระประสูติกาลได้ในทุกกรณี แพทย์ผู้ถวายพระประสูติกาลได้ตรวจพระอาการถวายมาแต่เริ่มต้นรายงานคณะกรรมการให้ทราบว่า พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายา มีพระอนามัยสมบูรณ์ดีทุกประการ และคาดว่าจะมีพระประสูติกาลประมาณปลายเดือน ธันวาคม นี้

สำนักพระราชวัง

๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๒๑

แถลงการณ์สำนักพระราชวัง
เรื่อง พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายา ทรงพระครรภ์
ฉบับที่ ๓

วันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๒๑ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายา เริ่มประสูติพระครรภ์เมื่อเวลา ๒๑.๐๐ น. แพทย์ผู้ถวายพระประสูติกาลคาดว่าจะมีพระประสูติกาลในระยะเวลาต่อไปไม่นาน

สำนักพระราชวัง

๗ ธันวาคม ๒๕๒๑

แถลงการณ์สำนักพระราชวัง
เรื่อง พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายา ประสูติพระครรภ์
ฉบับที่ ๔

ตามแถลงการณ์สำนักพระราชวัง ฉบับที่ ๓ แจ้งว่า พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายา ประสูติพระครรภ์ นั้น สำนักพระราชวังจะได้ออกแถลงการณ์ให้ทราบเป็นระยะๆ ไป อนึ่ง ในพระประสูติกาลครั้งนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ว่า ถ้าประสูติพระ-

ราชโอรสให้เจ้าพนักงานล้นห้องชัยประโคนสังข์ แตร ตูรียงค์ และหากทรงเป็นพระราชธิดา ให้บรรเลงมโหรี

สำนักพระราชวัง

๗ ธันวาคม ๒๕๒๑

แถลงการณ์สำนักพระราชวัง

เรื่อง พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายา มีพระประสูติกาล

สำนักพระราชวังมีความยินดีที่จะแถลงให้ทราบทั่วกันว่า พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายา ได้ประสูติพระราชธิดา ที่พระที่นั่งอัมพรสถาน เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๒๑ เวลา ๘ นาฬิกา ๕๑ นาที ๓๒ วินาที โดยการผ่าตัดถวาย คณะแพทย์ผู้ถวายพระประสูติกาลรายงานว่า ทั้งพระเจ้าวรวงศ์เธอ ๖ พระวรชายา และพระราชธิดาทรงมีพระอาการปกติ พระสุขภาพสมบูรณ์

สำนักพระราชวัง

๗ ธันวาคม ๒๕๒๑

แถลงการณ์สำนักพระราชวัง

เรื่อง พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายา มีพระประสูติกาล

ฉบับที่ ๒

ตามที่พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายา ได้เริ่มประชวรพระครรภ์เมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๒๑ เวลา ๒๑.๐๐ น. คณะกรรมการในพระประสูติกาลได้เฝ้าพระอาการมาโดยตลอด และมีความเห็นพ้องกันว่า พระประสูติกาลไม่เป็นไปตามปกติ สมควรผ่าตัดถวาย โดยพระบรมราชานุญาต ได้ทำการผ่าตัดและประสูติพระราชธิดาเมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๒๑ เวลา ๘ นาฬิกา ๕๑ นาที ๓๒ วินาที หลังจากผ่าตัดถวาย พระเจ้าวรวงศ์เธอ ๖ พระวรชายา และพระราชธิดา มีพระอาการปกติ มีพระสุขภาพสมบูรณ์ดีตลอดมาเป็นที่พึงพอใจของคณะกรรมการแพทย์

สำนักพระราชวัง

๗ ธันวาคม ๒๕๒๑

รายงานคณะสภักดิ์ในพระประสูติการ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายา

วันพฤหัสบดีที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๒๑ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายา ในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ สยามมกุฎราชกุมาร ได้ประสูติพระราชธิดา เมื่อเวลา ๘ นาฬิกา ๕๑ นาที ๓๒ วินาที

พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์	นายกรัฐมนตรี
พลอากาศเอกहरิน หงสกุล	ประธานรัฐสภา
นายประพจน์ ธีระวัฒน์	ประธานศาลฎีกา
พลเอกเล็ก แฉวมาลี	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
ร.ต.ท. เกรียงศักดิ์ โลหะชาละ	หัวหน้าเขตดุสิต นายทะเบียนท้องที่

พระประสูติการของพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้า ในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายา ปราบจรรยาละเอียดดังนี้

วันที่ ๖ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๒๑ ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต

๒๑.๐๐ น. พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายา เริ่มประสูติพระครรภ์

๒๑.๓๐ น. แพทย์ผู้จะถวายพระประสูติการ ไปถึงพระที่นั่งอัมพรสถานเรียบร้อยแล้ว

๒๒.๓๐ น. คณะแพทย์และพยาบาลชุดที่จะถวายพระประสูติการ ไปประจำเตรียมทำหน้าที่ครบครัน ตรวจสอบพระอาการเป็นระยะๆ แล้วถวายรายงาน

วันที่ ๗ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๒๑

๐๕.๐๐ น. การตรวจพระอาการ เมื่อเวลา ๐๕.๐๐ น. มีพระอาการประชวรพระครรภ์เพิ่มขึ้นเป็นระยะๆ

๐๖.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปยังพระที่นั่งอัมพรสถาน เพื่อทรงเยี่ยมพระอาการ

๐๘.๓๐ น. พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ นายกรัฐมนตรี ประธานคณะสภานิติบัญญัติ
ไปถึงพระที่นั่งอัมพรสถาน

๐๘.๕๑ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้คณะแพทย์ถวายการผ่าตัด พระประสูติกาลพระราชธิดา เมื่อเวลา ๘ นาฬิกา ๕๑ นาที ๓๒ วินาที ตรงกับวันพฤหัสบดีที่ ๗ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๒๑ ขึ้น ๘ ค่ำ เดือนอ้าย ปีมะแม ยังเป็นสมัญญานาม จุลศักราช ๑๓๔๐ หากนับโดยสุริยคติกาลเป็น ปีมะเมีย^๑ ขณะนั้น เจ้าพนักงานบรรเลงมโหรี

หลังจากนั้น พยาบาลได้เชิญเสด็จพระเจ้าหลานเธอ ฯ ออกมาให้คณะสภานิติบัญญัติ พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ นายกรัฐมนตรี ประธานคณะสภานิติบัญญัติ นำคณะสภานิติบัญญัติ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ถวายพระพรชัยมงคล

อนึ่ง นับแต่พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายา ได้เริ่มประสูติพระครรภ์ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ได้ถ่ายทอดกระจายเสียงไปทั่วประเทศอยู่เป็นระยะๆ จนเสร็จสิ้นพระประสูติกาล ในเช้าวันที่ ๗ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๒๑ นั้น อากาศแจ่มใส ประชาชนชาวไทยต่างพร้อมกันไปชุมนุม ณ บริเวณพระลานพระราชวังดุสิต เพื่อกอยสดับข่าวพระประสูติกาลอย่างใกล้ชิด ในคำวันเดียวกันสถานีโทรทัศน์และสื่อมวลชนต่างก็นำพระฉายาลักษณ์พระเจ้าหลานเธอฯ ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ทรงฉายพระราชทานแก่สื่อมวลชนหลังพระประสูติกาลได้ ๖ ชั่วโมง ออกเผยแพร่ให้ประชาชนได้เฝ้าชมพระบารมีเป็นครั้งแรก

พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ นายกรัฐมนตรี ได้เปิดเผยแก่ผู้สื่อข่าวในเช้าวันประสูติว่า พระเจ้าหลานเธอ ทรงมีพระพลานามัยแข็งแรงมาก พระวรกายยาว พระขนงงาม พระเกศาดำขลับ พระปรางแดง และทรงมีน้ำหนักพระองค์ใกล้เคียงกับสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อประสูติ

ศาสตราจารย์ เรือโทนายแพทย์ยงยุทธ สัจจวาณิชย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ในฐานะประธานคณะกรรมการแพทย์ผู้ถวายพระประสูติกาลเปิดเผยว่า พระเจ้า

๑. ปีประสูติในดวงพระชะตาจึงเป็นปีมะแม ส่วนในพระสุตบัตร์เป็นปีมะเมีย.

หลานเธอ ๖ ทรงมีสุขภาพสมบูรณ์ น้ำหนักพระองค์ได้มาตรฐานคือ ๒,๖๕๐ กรัม ส่วนพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายา ก็ทรงมีพระพลานามัยสมบูรณ์ ไม่มีสิ่งใดน่าเป็นห่วง คณะกรรมการได้จัดคณะแพทย์ถวายการอภิบาลทั้งสองพระองค์จนกว่าพระพลานามัยจะเป็นปกติ

พระราชพิธีสมโภช ๓ วัน

ตามโบราณราชประเพณี เมื่อมีพระประสูติกาล พระราชโอรสหรือพระราชธิดาทรงเจริญพระชนม์ครบ ๓ วัน จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งการพระราชพิธีสมโภช ๓ วัน เป็นพิธีย่อๆ ภายในเป็นการส่วนพระองค์ภายในพระราชฐาน สำหรับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในรัชกาลปัจจุบัน เมื่อครั้งสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีพระประสูติกาลสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระราชโอรส พระราชธิดา ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต ได้โปรดเกล้าฯ ให้ประกอบพระราชพิธีสมโภช ๓ วัน โดยอนุโลมตามโบราณราชประเพณี มีพราหมณ์เบิกแว่น พระบรมวงศานุวงศ์ และข้าราชการบริพารฝ่ายในรับเวียนเทียนสมโภช แต่พระราชครูพราหมณ์ไม่ต้องเข้าไปถวายน้ำสังข์และถวายค้ายมงคลแต่สมเด็จพระเจ้าฟ้าพระราชโอรส พระราชธิดา เปลี่ยนเป็นพระราชครูพราหมณ์เมื่อเวียนเทียนครบ ๓ รอบแล้ว เชิญค้ายมงคลพระขวัญ ๙ สี ไปทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งจะเสด็จเข้าไปพระราชทานน้ำพระมหาสังข์ แล้วทรงผูกค้ายมงคลพระขวัญที่พระราชครูพราหมณ์ทูลเกล้าฯ ถวายนั่น แต่สมเด็จพระเจ้าฟ้าพระราชโอรสพระราชธิดา ทรงเจิม เป็นเสร็จการ

การสมโภช ๓ วันนั้น ไม่ต้องหาพระฤกษ์ ส่วนมากแล้วจะใช้เวลาบ่ายหรือเย็น

สำหรับพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้า ในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร พระองค์นี้ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กำหนดการพระราชพิธีเช่นเดียวกันทุกอย่าง

วันอาทิตย์ ที่ ๑๐ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๒๑ ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต เจ้าพนักงานเตรียมการตั้งแต่งบริเวณหน้าห้องพระบรรทม หมวกสนมพลเรือน จัดโต๊ะที่รองเครื่องทองทิศ ๒ ตัว ไปตั้งสำหรับวางบายศรี แก้ว ทอง เงิน จัดผ้าแดงปลาทู บริเวณนอกห้องพระบรรทม แผนกพัสดุจ่ายข้าวสารสำหรับบรรจุน้ำหมึก จำนวน ๑๕ ลิตร เทียนขนาดเล่มละ ๓๐ แกรม ดิถแวนเวียนเทียน ๕๔ เล่ม ยอดบายศรี ๓ เล่ม เทียนชนวน ๓ เล่ม ให้พนักงานฝ่ายในรับไปจัดบายศรีแก้ว ทอง เงิน สำหรับเล็ก ให้มี ข้าวเหนียว ไบพลู แวนเวียนเทียน ๕ สำหรับ แป้งหอม น้ำมันหอม เครื่องบายศรีพร้อม ไปตั้งสำหรับเวียนเทียนสมโภช หมวกกุษามาลา เชิญพระมหาสังข์ทักษิณาวัฏไปคอยทูนเกล้า ๆ ถวาย และจัดเจ้าหน้าที่ไปแวงบังแดดแวงบังในเวลาเวียนเทียนสมโภช หมวกเครื่องสูงและกลองชนะ จัดสังข์ แตร พ้องชัย ไปประโคมที่บริเวณสนามด้านหลังต่อพระที่นั่งอุดร เวลาเบิกแวนเวียนเทียน หมวกพราหมณ์จัดคณะพราหมณ์ไปเบิกแวนเวียนเทียนสมโภช และจัดท้ายพระขัณฑ์ (ไหม ๙ สี) ไปทูนเกล้า ๆ ถวายเพื่อทรงผูกพระกร ๒ พระกร เจ้าพนักงานเตรียมการเหล่านี้ไว้พร้อมแล้ว

เวลา ๑๔.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินไปยังห้องพระราชพิธี เจ้าพนักงานทูนเกล้า ๆ ถวายพระมหาสังข์ทักษิณาวัฏ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จไปทรงหลั่งน้ำพระมหาสังข์พระราชทาน พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายา ทรงเจิมแล้วทรงหลั่งน้ำพระมหาสังข์พระราชทานพระเจ้าหลานเธอ ฯ พระครุสถานันทมนีทูนเกล้า ๆ ถวายท้ายพระขัณฑ์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงผูกท้ายพระขัณฑ์ที่พระกรพระเจ้าหลานเธอ ฯ แล้วทรงเจิมที่พระนลาถ แล้วทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระครุสถานันทมนี เบิกแวนจากบายศรี พระบรมวงศานุวงศ์ฝ่ายใน อาทิ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี หม่อมราชวงศ์อดุลกิติ์ กิติยากร คุณหญิงพันธุ์สวลี กิติยากร รับแวนเวียนเทียน ๓ รอบ เป็นเสร็จการ

พระราชพิธีสมโภชเดือนและขึ้นพระอู่

เมื่อพระเจ้าหลานเธอ ฯ เจริญพระชนมายุครบ ๑ เดือน โหราหลวงจึงได้คำนวณพระฤกษ์ที่จะประกอบพิธีพระราชพิธีสมโภชเดือนและขึ้นพระอู่ กำหนดดวงพระชะตา เพื่อจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทานพระนามต่อไป พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้มีการพระราชพิธีเช่นเดียวกับเมื่อครั้งสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระราชโอรส พระราชธิดา กล่าวคือ วันแรกก่อนวันพระฤกษ์ทรงนำขึ้นพระอู่ ตั้งการพิธีสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์ในตอนเย็น แสงทำน้ำพระพุทธมนต์สำหรับพระราชโอรส พระราชธิดา ทรงในวันพระฤกษ์ขึ้นพระอู่ รุ่งขึ้นเป็นวันทรงขึ้นพระอู่ตามพระฤกษ์ที่โหรกำหนด ในตอนเช้าจะมีเลี้ยงพระสงฆ์ที่สวนมนต์แต่ก่อน พระฉันแล้วเริ่มพิธีพราหมณ์ โดยพระราชครูพราหมณ์เสกน้ำเทพมนตร์ในขันพระสาครสำหรับจะใช้ทรง พระราชพิธีตอนนี้มีหลักสำคัญอยู่ ๓ ประการคือ ทรงขลิบเส้นพระเกศาพระราชโอรส พระราชธิดา พระราชทานนาม และขึ้นพระอู่ นอกนั้นเป็นพระราชพิธีประกอบ ได้แก่สมโภชเวียนเทียนทำขวัญที่ทรงเจริญพระชนมายุ

การพระราชพิธีสมโภชเดือนและขึ้นพระอู่พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้า ในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายา ซึ่งได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตั้งการพระราชพิธีเช่นเดียวกับเมื่อครั้งพระราชพิธีสมโภชเดือนและขึ้นพระอู่สมเด็จพระเจ้าฟ้า พระราชโอรสและพระราชธิดา ตามหมายกำหนดการที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ดังนี้

ที่ ๒๐/๒๕๒๑

หมายกำหนดการ
พระราชพิธีสมโภชเดือนและขึ้นพระอู่
พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้า

ในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ สยามมกุฎราชกุมาร

เลขาธิการพระราชวัง รับพระบรมราชโองการเหนือเกล้าฯ สั่งว่า ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กำหนดการพระราชพิธีสมโภชเดือนและขึ้นพระอู่ พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้า ในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ สยามมกุฎราชกุมาร และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายา ซึ่งประสูติเมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๗ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๒๑ ตามขัตติยราชประเพณี ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต ดังมีรายการต่อไปนี้

พระราชพิธีเสกน้ำพระพุทธรูปสำหรับสรง

วันพุธที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๒๒ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งจากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ไปยังพระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต

เวลา ๑๖ นาฬิกา ๓๐ นาที เสด็จพระราชดำเนินเข้าสู่ห้องพระราชพิธี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการบูชาพระพุทธปฏิมาชัยวัฒน์ ทรงศีล พระสงฆ์ ๑๐ รูป มีสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช เป็นประธานเจริญพระพุทธมนต์และเสกน้ำพระพุทธรูป สำหรับพระเจ้าหลานเธอ ที่จะสรงขึ้นพระอู่ จบแล้วถวายยอกิเวก ถวายพระพรลา เสด็จพระราชดำเนินกลับ

วันนี้ แต่งเครื่องแบบปกติขาว

พระราชพิธีทำขวัญพระอู่

วันพฤหัสบดี ๑๑ มกราคม ๒๕๒๒ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งจากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ไปยังพระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต

เวลา ๙ นาฬิกา เสด็จพระราชดำเนินเข้าสู่ห้องพระราชพิธี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการบูชาพระพุทธปฏิมาชัยวัฒน์ ทรงศีลแล้วทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระครูพราหมณ์ ประกอบพิธีทำน้ำสรงที่ชั้นพระสาคร แล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงหลั่งน้ำพระพุทธมนต์ลงชั้นพระสาครนั้น พระครูพราหมณ์ลอยกรงกุ่มปลาทองเงิน และมะพร้าวทองมะพร้าวเงินในชั้นพระสาคร เสร็จแล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงหลั่งน้ำพระมหาสังข์พระราชทานแก่พระเจ้าหลานเธอ และทรงจรดพระกรรไกรขลิบพระเกศา ทรงหลั่งน้ำพระพุทธมนต์ เทพมนตรี จากพระเต้า แล้วทรงผูกค้ายพระขวัญ ทรงเจิมพระราชทาน แก่พระเจ้าหลานเธอ ขณะนี้พระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ ๑๐ รูป มีสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช เป็นประธาน จะได้เจริญชัยมงคลคาถา พราหมณ์เป่าสังข์ พนักงานภูษามาลา แกว่งบัณเฑาะว์ ชาวพนักงานประโคมฆ้องชัย สังข์ แตร ดุริยางค์ แล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงประเคนจตุปัจจัยไทยธรรมแก่พระสงฆ์ พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก ถวายพระพรลา ออกจากห้องพระราชพิธีไปรับพระราชทานฉันภัตตาหารที่ห้องพระโรงหลัง

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระครูพราหมณ์ ถวายน้ำเทพมนตร์ ที่พระหัตถ์ พระเจ้าหลานเธอ และแขวนพระอุปาลตพระยี่ภู่ วางเครื่องมงคลราชพิธีลงในพระอุ้ หลังน้ำสังข์และเจิมพระอุ้ แล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงวางเครื่องราชภัณฑ์ และทองคำแท่งจารึกอักษรพระราชทานพระนาม พระเจ้าหลานเธอ ตามขัตติยราชประเพณี ลงในพระอุ้ แล้วทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เชิญพระเจ้าหลานเธอลงบรรทมในพระอุ้ พระครูพราหมณ์ ถวายเท็กกลม พราหมณ์เป่าสังข์ พนักงานภูษามาลาแกว่งบัณเฑาะว์ ชาวพนักงานประโคมฆ้องชัย สังข์ แตร ดุริยางค์ เสร็จแล้ว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พราหมณ์เบิกแว่นพระบรมวงศานุวงศ์ ข้าราชการองครักษ์พระบาท รับแว่นเวียนเทียนสมโภช แล้วเสด็จพระราชดำเนินกลับ

วันนี้ แต่งเครื่องแบบครึ่งยศ

สำนักพระราชวัง

วันที่ ๒๘ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๒๑

พระราชพิธีเสกน้ำพระพุทธมนต์สำหรับสรง

วันพุธที่ ๑๐ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๒๒ เจ้าพนักงานเตรียมการตั้งแต่งเครื่องในการพระราชพิธีไว้พร้อม ณ ห้องประชุมพระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต สำหรับเป็นที่ประกอบพระราชพิธี

ณ พระทวารอำนวยการมุขเด็จยังทิศใต้ ตั้งพระแท่นมณฑลเล็ก เพดานตาตผ้าขาวขลิบทองแผ่ลวดกระบาย ๓ ชั้น และแท่นโถงทวารรองพร้อมด้วยม้าหมู่และเครื่องตั้งแต่ง สำหรับเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธปฏิมาชัยวัฒน์ รัชกาลที่ ๕ และรัชกาลปัจจุบัน ที่ฐานเขียงพระแท่นมณฑลเล็กตั้งเทียนขนาดเล่มละ ๑๒๐ แกรม จำนวน ๘ เล่ม ที่ม้าหมู่ตั้งเทียนขนาดเล่มละ ๘๐ แกรม จำนวน ๒๐ เล่ม เครื่องนมัสการทองทิศเชิญตั้งที่หน้าพระแท่นมณฑลเล็ก ตั้งเทียนขนาดเล่มละ ๖๐ แกรม จำนวน ๑๐ เล่ม รูปไม้ระกำ ๑๐ ดอก เทียนชนวนขนาดเล่มละ ๓๐ แกรม จำนวน ๔ เล่ม จัดดอกไม้สดสีต่างๆ ปักขวดประดับพานเรียบร้อย ทอดพระแท่นทรงกราบ หนึ่ง ที่ม้าหมู่หน้าพระพุทธปฏิมาชัยวัฒน์เชิญพระมหาสังข์ทักษิณาวัฏและเครื่องทรงเจิม พร้อมทั้งกรอบพระกริ่งขึ้นตั้งไว้พร้อม

แนวผนังด้านตะวันออก เจาพนงานทอพระราชาสน พระแสง และทอด
เครื่องราชูปโภคไว้พร้อม สำหรับเก้าอี้ที่ประทับพระบรมวงศานุวงศ์จัดไว้ที่เจดีย์ ส่วนเก้าอี้
ข้าราชการจัดในห้องประชิดห้องพระราชพิธีและที่ห้องพระโรงด้านหลัง (โรงละคร)

แนวผนังด้านตะวันตก เจาพนงานจัดอาสนสงฆ์เก้าอี้ สำหรับพระสงฆ์ ๑๐ รูป
สวดมนต์ จักกระโถน ชันน้ำ และจัดหมาก พลู บุหรี่ ไม้ขีดไฟ ใส่พานแก้ว ๗ พาน
สำหรับถวายสมเด็จพระสังฆราชและสมเด็จพระราชาคณะ และใส่พานสำหรับถวายพระราชา-
คณะอีก ๓ พาน

กลางห้องพระราชพิธี เจาพนงานตั้งแท่นเสด็จสำหรับแขวนพระอยู่ และจัดเตรียม
พระอุ่มผ้าขาวไว้พร้อม^๒

เบ้องซ้ายของเสด็จสำหรับแขวนพระอยู่ ทางด้านหน้าอาสนสงฆ์ เจาพนงานตั้ง
โต๊ะวางเครื่องมงคลราชพิธี เครื่องราชภัณฑ์ และเครื่องใช้ในการขึ้นพระอยู่

เครื่องมงคลราชพิธี ประกอบด้วย

๑. คีลาบด
 ๒. ผลพิกเขี้ยวทาคินสอพองขาว
 ๓. ถุงพันธูพืช^๕
- ทั้งหมดนี้^๕พานทองรองพร้อม

๒. ท้าวโศภานีเวศน์ ผู้ตกแต่งพระอุ่มตั้งในพระราชพิธี.

เครื่องราชภัณฑ์ ประกอบด้วย

๑. หีบทองคำลงยาบรรจุดวงพระชาติ^๓
๒. ทองคำแท่งลงอักษรพระราชทานพระนาม^๔
๓. เงินแท่ง^๕
๔. เงินตราบรรจุ^๖
๕. ขันทรงพระพักตร์ทองคำขอบลงยา พานรองพร้อม^๗
๖. กาทองคำ ถาดรองพร้อม
๗. กุญแจทองคำ และเครื่องเย็บปักถักร้อย^๘
ทั้งหมด^๙ มีพานทองรองพร้อม

เครื่องใช้ในการขนพระอยู่ ประกอบด้วย

๑. แผ่นป้ายแม่ชื้อ
๒. สายไกวพระอยู่^๕
ทั้งหมด^๙ มีพานทองรองพร้อม

-
๓. หีบทองคำลงยาบรรจุพระดวงชาติ ๑ หีบ ฝาหีบจำหลักพระปรมาภิไธยย่อ ภปร. ตัวหีบขนาดยาว ๑๑.๒ เซนติเมตร กว้าง ๖.๕ เซนติเมตร สูง ๑.๘ เซนติเมตร หนัก ๑๕ บาท.
 ๔. ทองคำแท่ง ๑ แท่ง หนัก ๘๐ บาท.
 ๕. เงินแท่ง ๖ แท่ง หนัก ๒,๓๐๕.๕๐๐ กรัม.
 ๖. เงินเหรียญบาท จำนวน ๘๐๐ เหรียญ หนัก ๑๐ ชั่ง.
 ๗. ก่อนเวลาพระราชพิธี มีผ้าตาดคลุมขันทรงพระพักตร์.
 ๘. เครื่องเย็บปักถักร้อยบรรจุในกล่องทองคำสลักลาย.
 ๙. สายไกวพระอยู่ ทำด้วยทองคำลายฉนวนพระวิฆเนศวรยาวประมาณ ๔ เมตร.

ถัดจากสระตึงสำหรับแขวนพระอุมาทางผนังด้านเหนือ เจ้าพนักงานตั้งโต๊ะลายมังกร วางขันพระสาครบรรจุน้ำสรงมีฝาฉีกลุ่มสีขาว พร้อมเครื่องตั้งแต่งมีกุ่มปลาทอง ๑ คู่ บรรจุกรง กุ่มปลาเงิน ๑ คู่ บรรจุกรง มะพร้าว นาฬิกาทองนอกเหนือปัดทอง ๑ ผล ปัดเงิน ๑ ผล พระแท่นศิลา มีพานทองรองพร้อม มีราชวัตรจัตรงสำหรับเสกตกแต่งโต๊ะรองขันพระสาคร

ชีวิตผนังด้านเหนือ หลังโต๊ะวางขันพระสาคร เจ้าพนักงานตั้งเก้าอี้สำหรับผู้มีหน้าที่เฝ้าตามตำแหน่งคือ ประธานองคมนตรี^{๑๐} นายกรัฐมนตรี^{๑๑} ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ^{๑๒} ประธานศาลฎีกา^{๑๓} ประธานสภานโยบายแห่งชาติ^{๑๔} ราชเลขาธิการ^{๑๕} และเลขาธิการพระราชวัง^{๑๖}

เวลา ๑๖ นาฬิกา ๓๐ นาที พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐานไปยัง พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต เสด็จออก ณ ห้องพระราชพิธี พร้อมด้วยสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายา ณ ที่นั้น พระบรมวงศานุวงศ์ ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ พระสงฆ์ ๑๐ รูป มีสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก (วาสน์ วาสนมหาเถร) วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม เป็นประธาน สมเด็จพระญาณสังวร (เจริญ สุวฑฺฒนมหาเถร) วัดบวรนิเวศวิหาร สมเด็จพระพุฒาจารย์ (ฝั้น ชุตินฺธรมหาเถร) วัดสามพระยา สมเด็จพระมหาวีรวงศ์ (วิน ธมฺมสารมมหาเถร) วัดราชผาติการาม สมเด็จพระวันรัต (จ๊ับ จิตธมฺมมหาเถร) วัดโสมนัสวิหาร สมเด็จพระพุฒาจารย์ (เสงี่ยม จันทสิริมหาเถร) วัดสุทัศน์เทพวราราม พระพุทธชินมุนี

๑๐. นายสัญญา ธรรมศักดิ์.

๑๑. พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์.

๑๒. พลอากาศเอกหะริน หงสกุล.

๑๓. นายประพจน์ ธีระวัฒน์.

๑๔. พลเรือเอกสงัด ชลออยู่.

๑๕. หม่อมหลวงทวีศักดิ์ ตดาวัลย์.

๑๖. นายพูนเพิ่ม ไกรฤกษ์.

(สุวรรณ สุวณฺโณโต) วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม พระพรหมมุนี (สนั่น จันทปฺปโชโต) วัดนรนาถสุนทริการาม และพระปัญญาพิณทุมุนี (บุญเรือน ปุณฺณโก) วัดบวรนิเวศวิหาร เข้านั่งประจำที่ พร้อมคอยเฝ้าฯ รับเสด็จอยู่ก่อนแล้ว

สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ทรงยืนเฝ้าฯ ที่หน้าพระราชอาสน์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการบูชาพระพุทธปฏิมาชัยวัฒน์ ทรงกราบ ทรงรับการถวายความเคารพของผู้มาเฝ้าฯ แล้วประทับพระราชอาสน์ ทรงศีล สมเด็จพระสังฆราช ถวายศีล จบ พระสงฆ์ ๑๐ รูปเจริญพระพุทธมนต์ เมื่อถึงคาถาเสกทำน้ำพระพุทธมนต์สำหรับพระเจ้าหลานเธอ ฯ ที่จะทรงขึ้นพระอู่ เจ้าพนักงานภูษามาลาเชิญครอบครัวเข้าไปทูลเกล้าฯ ถวาย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดเทียนที่ฝาครอบพระกริ่งแล้ว เจ้าพนักงานภูษามาลาเชิญไปยังที่โต๊ะข้างหน้าสมเด็จพระสังฆราช พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จฯ ไปทรงประเคนครอบครัวพระกริ่งแด่สมเด็จพระสังฆราช แล้วประทับพระราชอาสน์ที่เดิม เมื่อพระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์จบ ถวายอภิเรก ถวายพระพรลา แล้วออกจากห้องพระราชพิธี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จไปทรงกราบที่หน้าเครื่องนมัสการ ทรงรับการถวายความเคารพของผู้มาเฝ้าฯ แล้วเสด็จออกจากห้องพระราชพิธี ผ่านคณะรัฐมนตรีและข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ที่มาเฝ้าฯ ในห้องประชิดห้องพระราชพิธี และข้าราชการที่มาเฝ้าฯ ณ ท้องพระโรงหลัง (โรงละคร) เสด็จขึ้นเวลา ๑๗.๒๕ น.

ในวันนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงฉลองพระองค์เครื่องแบบปกติขาวทหารบก

พระราชพิธีทำขวัญขึ้นพระอุ

วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๒๒ เจ้าพนักงานเตรียมการตั้งแต่งเครื่องในการพระราชพิธีไว้พร้อมเช่นวันก่อน และมีเครื่องตั้งแต่งเพิ่มเติม คือ

ณ ลานพระที่นั่งอัมพรสถาน ด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ เจ้าพนักงานตั้งศาลเทวคา ๑ ศาล สำหรับโหรหลวงบูชาพระฤกษ์ เครื่องตั้งแต่งมีผ้าขาวปูรองวงรอบศาล ๒ ผืน บัตร ๙ ชั้น ๑ บัตร บัตรสามเหลี่ยมและบัตรสี่เหลี่ยมอย่างละ ๑ บัตร เครื่องบัตรกระทองหยิบ ๒๔ กระทอง บายศรีทอง ๓ ชั้น ๑ สำหรับ ศิริระสุกร ๑ ศิริระ เกียนบูชาพระฤกษ์ขนาด ๗.๕ แกรม ๒๔ เล่ม ธงฉัตรช่ออ้อยสีทอง ๒๔ ธง

ในห้องพระราชพิธี เจ้าพนักงานถอนเกือกสำหรับผู้เฝ้าตามตำแหน่งริมผนังด้านทิศเหนือออก ตั้งโต๊ะสำหรับวางเครื่องบายศรี ตั้งแต่งด้วยบายศรีแก้ว ทอง เงิน สำหรับใหญ่ พร้อมด้วยผ้าคลุมบายศรี น้ำวัก พลุกระแนง แว่นเวียนเทียน แป้งหอม น้ำมันหอม เบ็ดปากทอง ของขาว-หวาน เครื่องบายศรีพร้อมขันหมกบรรจุข้าวสาร เกียนขนาดเล่มละ ๓๐ แกรม ติดแว่น ๑๐๘ เล่ม (๒ ผลัด) เล่มละ ๓๐ แกรม ยอดบายศรี ๓ เล่ม สำหรับเวียนเทียนสมโภช

โต๊ะวางขันพระสาคร เชิญพระแสงกรรไกรไทย มีพานทองรองพร้อมตั้งระหว่างมะพร้าวทองเงิน

ที่ห้องพระโรงหลัง (โรงละคร) ตั้งโต๊ะวางสำหรับสำหรับพระสงฆ์นั้น ๑๐ รูป

ชาวพนักงานหมวดเครื่องสูง และกลองชนะ เตรียมเครื่องประโคม หมอชัช สังข์ แตร กรมศิลป์การ ประโคมดุริยดนตรี

เวลา ๙ นาฬิกา ๑๕ นาที พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง พร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ จากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ไปยังพระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต เสด็จออก ณ ห้องพระราชพิธี พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายา และพระเจ้าหลานเธอฯ ซึ่งมีนางสวระภา นาคะชาติ พระพี่เลี้ยงพยาบาลเป็นผู้เชิญเสด็จ ณ ที่นั้น มีสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา พระบรมวงศานุวงศ์ ข้าราชการ พระสงฆ์พร้อมคอยเฝ้าฯ รับเสด็จฯ เช่นวันก่อน

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าหลานเธอฯ ทรงยืนเฝ้าที่หน้าพระราชอาสน์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุกรูปเทียน เครื่องนมัสการบูชาพระพุทธปฏิมาชัยวัฒน์ ทรงกราบ ทรงรับการถวายความเคารพของผู้มาเฝ้าฯ แล้วประทับพระราชอาสน์ ทรงศีล สมเด็จพระสังฆราชถวายศีล จบ

เวลา ๙ นาฬิกา ๓๐ นาที พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปทรงหลั่งน้ำพระพุทธมนต์ด้วยพระแท่นศิลาตั้งในชั้นพระสาครแล้วประทับพระราชอาสน์ที่เดิม ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระครูสถานันทมุนี ประกอบพิธีเสกน้ำสรงในชั้นพระสาครลอยกรงกุ่มปลาทองเงิน มะพร้าวทองเงินในชั้นพระสาคร ตามลำดับ แล้วตักน้ำเทพมนตร์ใส่ในพระแท่นทักษิโณทก เสร็จแล้ว

ระหว่างเวลาพระฤกษ์ ๙ นาฬิกา ๔๙ นาที ถึง ๑๐ นาฬิกา ๙ นาที ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เชิญเสด็จพระเจ้าหลานเธอฯ เข้าเฝ้าฯ ที่หน้าพระราชอาสน์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงหลั่งน้ำพระพุทธมนต์ด้วยพระมหาสังข์ทักษิณาวัฏที่พระเศียรพระเจ้าหลานเธอฯ และพระราชทานใบมะตูม ทรงจรดพระกรรไกรไทยขลิบเส้นพระเกศา แล้วพระครูสถานันทมุนีเข้าเฝ้าฯ ทูลเกล้าฯ ถวายพระแท่นทักษิโณทกบรรจุน้ำเทพมนตร์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงหลั่งน้ำเทพมนตร์พระราชทานพระเจ้าหลานเธอฯ พระครูสถานันทมุนีทูลเกล้าฯ ถวายค้ายพระขวัญ ทรงผูกที่ขื่อพระกร พระเจ้าหลานเธอฯ ทรงเจิมที่พระนลาถด้วย

แบ่งกระแจะที่โอรองพระมหาสังข์แล้วทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เชิญพระเจ้าหลานเธอฯ ไปประทับพัก ขณะนี้พระสงฆ์เจริญชัยมงคลคาถา พราหมณ์เป่าสังข์ ภูษามาลาแกว่งบันฑิตาวัชร์ ชาวพนักงานประโคมฆ้องชัย สังข์ แตร คุริยางค์

จากนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปถวายใบปวารณา แทนจตุปัจจัยไทยธรรม แด่พระสงฆ์ ๑๐ รูป ที่เจริญชัยมงคลคาถา ประทับพระราชอาสน์ที่เดิม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงหลังทักษิโณทก พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา ถวายอภิวาท ถวายพระพรลา แล้วออกจากห้องพระราชพิธีไปรับพระราชทานฉันทน์ที่ห้องพระโรงหลัง (โรงละคร) แล้วกลับ

เมื่อพระสงฆ์ออกจากห้องพระราชพิธีแล้ว พระครูสถานันทมุนีรดน้ำและเจิมสระตึง ที่เจาะพระอุ้งแล้วยกพระอุ้งขึ้นแขวน แขนงแผ่นป้ายแม่ซื้อ ปลาคพระยี่ภู่ วางเครื่องมงคล-ราชพิธี มีศิลาบด ผลฟักเขียวทาดินสอพองขาว ถุงพันธุ์พืชลงในพระอุ้ง แล้วหลั่งน้ำเทพมนตร์ และเจิมพระอุ้งเสร็จแล้ว

เวลา ๑๐ นาฬิกา ๑๐ นาที พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปพระราชทานพระนามแด่พระเจ้าหลานเธอฯ และเครื่องราชกกุธภัณฑ์ตามราชประเพณี คือ ทิเบทองคำบรรจุดวงพระชะตา ทองคำแท่งลงอักษรพระราชทานนาม พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา (อันมีความหมายว่า สว่างด้วยเกียรติ ด้วยคุณ ที่ประเสริฐคั่งเพชร) เงินแท่ง เงินตราบรรจุถุงขึ้นทรงพระพักตร์ทองคำขอบลงยา พานรองพร้อม กาทองคำ ถาดรองพร้อมกุญแจทองคำและเครื่องเย็บปักถักร้อย เจ้าพนักงานแผนการชุบโลหะเชิญทูลเกล้าฯ ถวาย ทรงวางในพระอุ้ง แล้วคอยรับเชิญออกจากพระอุ้งไปตั้งที่เดิม แล้วเสด็จพระราชดำเนินไปประทับพระราชอาสน์ที่เดิม

จากนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระครูสถานันทมุนี ถวายน้ำเทพมนตร์ที่พระหัตถ์พระเจ้าหลานเธอฯ และถวายใบมะตูม แล้วให้เชิญเสด็จพระเจ้าหลานเธอฯ ลงบรรทมในพระอุ้ง โดยมีท้าวโสภานีเวศน์ และนางสาวระกานาคะชาต พระพี่เลี้ยงและพยาบาล เฝ้าถวายอยู่ข้างพระอุ้ง

เมื่อพระเจ้าหลานเธอฯ บรรทมในพระอุ้งเรียบร้อยแล้ว พระครูสถานันทมุนีไกวพระอุ้ง พราหมณ์ผู้ช่วย ๒ ท่านคือ พราหมณ์ถาวร ภวังคนันท์ และพราหมณ์ขจร รัตนเวทินทร์ ถวายแห่กล่อม ขณะนั้น พราหมณ์บรรลือสังข์ พนักงานภูษามาลาแกว่งบันฑิตาวัชร์ และจบ

เป็นตอนๆ พร้อมด้วยชาวพนักงานประโคมฆ้องชัย สังข์ แตร ดุริยางค์ เสร็จแล้ว

เจ้าพนักงานเตรียมการเวียนเทียนสมโภช โดยปลุกผ้าแดงรอบมณฑลพิธี

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พราหมณ์เบิกแว่น พระบรมวงศานุวงศ์ ข้าราชการรับแว่นเวียนเทียนสมโภช ขณะที่เวียนเทียนนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ประทับพระราชอาสน์ ส่วนพระเจ้าหลานเธอฯ ยังคงบรรทมอยู่ในพระอู่ เมื่อเวียนเทียนครบ ๓ รอบแล้ว พระครูสุตาทันตมุนี ถวายน้ำห่มคลุมบายศรีออก แล้วเชิญไปถวายพระเจ้าหลานเธอฯ โดยวางที่โต๊ะข้างพระอู่ ถวายเจิม และถวายค้ายพระขวัญพาคที่พระบาทเป็นเสร็จพิธี เมื่อเวลา ๑๑ นาฬิกา ๑๕ นาที

จากนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา ทรงเจิมพระเจ้าหลานเธอฯ ที่พระหัตถ์ และประทานของขวัญแก่พระเจ้าหลานเธอฯ แล้วพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ นายกรัฐมนตรี ทูลเกล้าฯ ถวายสุติบัตรพระเจ้าหลานเธอฯ แก่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ ๒ สยามมกุฎราชกุมาร จากนั้นพระบรมวงศานุวงศ์ ข้าราชการผู้ใหญ่ อาทิ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศิริรัตนบุษบง พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าเฉลิมพลทิฆัมพร พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอนุสรณ์-มงคลการ นายสัญญา ธรรมศักดิ์ ประธานองคมนตรี พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ นายกรัฐมนตรี พลอากาศเอกหะริน หงสกุล ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ นายประพจน์ ภูริวัฒน์ ประธานศาลฎีกา นำของขวัญถวายแก่พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายา เพื่อประทานแก่พระเจ้าหลานเธอฯ

ได้เวลาสมควร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปทรงกราบที่หน้าเครื่องนมัสการ ทรงรับการถวายความเคารพของผู้มาเฝ้าฯ แล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ ๒ สยามมกุฎราชกุมาร พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ๒ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระเจ้าหลานเธอฯ ออกจากห้องพระราชพิธี ผ่านข้าราชการที่มาเฝ้าฯ ณ ห้องพระโรงหลัง (โรงละคร) ทรงมีพระราชปฏิสันถารตามพระราชอัธยาศัย แล้วเสด็จขึ้นเวลาเวลา ๑๑ นาฬิกา ๓๐ นาที

พิธีฝังพระสกุ

วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๒๒ เจ้าพนักงานเตรียมการฝังพระสกุ ณ วัดบวรนิเวศวิหาร โดยตั้งโต๊ะปลาท้ายผ้าขาว วางหม้อพระสกุหุ้มผ้าขาว เส้นพระเกศาพระเจ้าหลานเธอ ฯ ห่อผ้าขาว พระแทศิลา เครื่องทรงนมพานทองรองพร้อม และมะพร้าวนาฬิกาเอกนอกเหนือปัดทองเงิน ที่ใช้ในการพระราชพิธีสมโภชเดือนและขึ้นพระอู่ ข้างโต๊ะวางพันธุ์ไม้ที่ใช้ในพิธี มีต้นไม้ ๑ กอ ต้นปาริชาติ ๑ ต้น ต้นหวายหนาม ๑ กอ และชุดหลุมลึก ๑ ศอก จำนวน ๔ หลุมไว้พร้อม

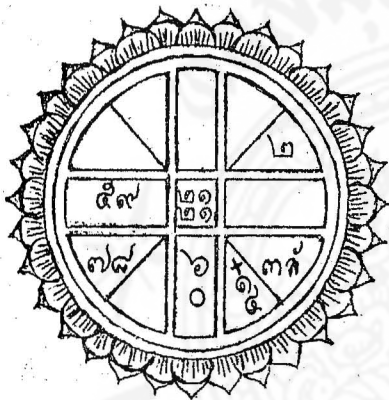
เวลา ๑๔ นาฬิกา ๒๐ นาที นายพูนเพิ่ม ไกรฤกษ์ เลขานุการพระราชวัง เชิญหม้อพระสกุลงฝังในหลุมกลาง แล้วปลูกต้นไม้เหนือหลุมฝังพระสกุ ปลูกต้นปาริชาติในหลุมหน้าหลุมฝังพระสกุ แล้วปลูกมะพร้าวนาฬิกาเอกนอกเหนือในหลุมเบื้องซ้ายขวาของหลุมฝังพระสกุ โดยเชิญเส้นพระเกศาหลวง ณ ก้นหลุมก่อนปลูกมะพร้าว ขณะนั้นพระสงฆ์ ๒ รูปเจริญพระพุทธมนต์ จากนั้น นายพูนเพิ่ม ไกรฤกษ์ รตนาคด้วยพระแทศิลาตามลำดับต้นที่ปลูก เจ้าพนักงานนำต้นหวายหนามขรอบหลุมฝังพระสกุ เป็นเสร็จพิธี

นางสาวทรงสรณ์ นิลกำแหง

ผู้บันทึกเหตุการณ์และถ่ายภาพการพระราชพิธี

โดยอนุญาตของเลขานุการพระราชวัง

ดวงพระชาติ

พระประสูติ
๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๑
เวลา ๐๘.๕๕ น. ๕๑ นาที
๓๒ วินาที

ทรงกัน จัณพฤษ์สันติ จัน ๘ ต่ำ
เดือนอ้าย ปีมะแม ชงเนื้สันมฤตกรตก
จุลศักราช ๑๓๕๐

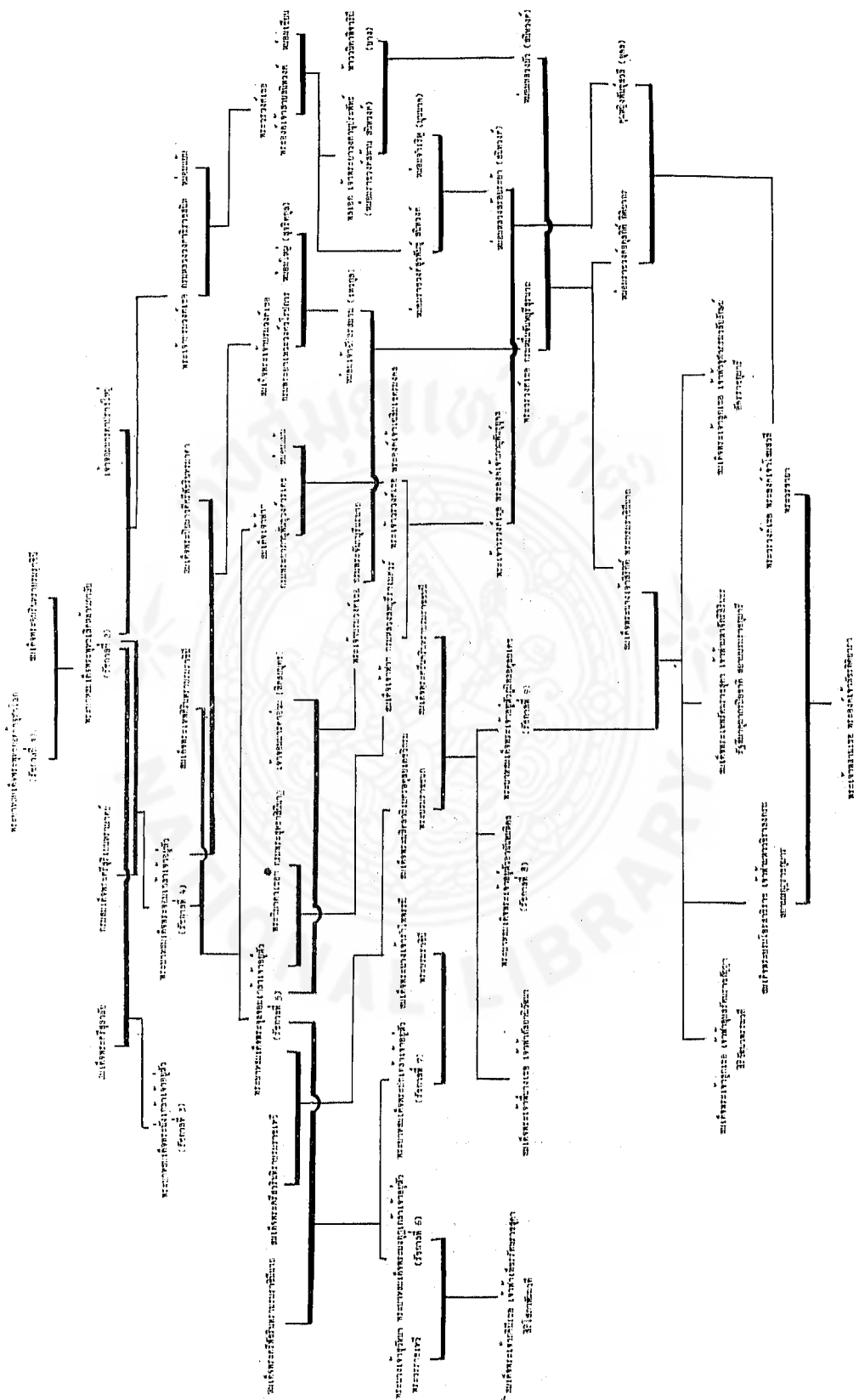
พระลัคนาสถิตราศีรศ
เกาะนพพวงค์ ๕ ฤทธิยตรีมวงค์ ๑
เส้นอุตราวงค์ ๒๑ ประกอบ
ด้วยใจโรพระฤกษ์

เจ้าพระพุทธรเจ้า

ฉัตรพด ๖๖๖

โหรหลวง

๑๐ มกร ๒๕๒๒

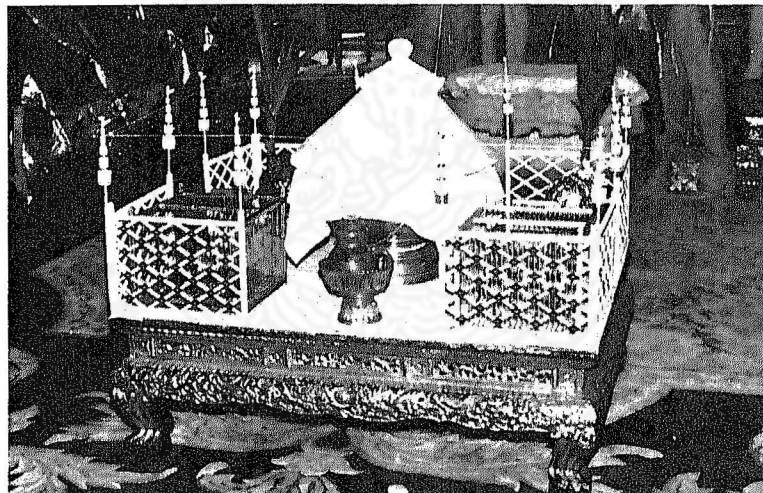
เครื่องแต่งต้งในการพระราชพิธีสมโภชเดือนและข้้นพระอู่ พระเจ้าหลานเธอฯ ณ ห้อง
ประชุมพระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต

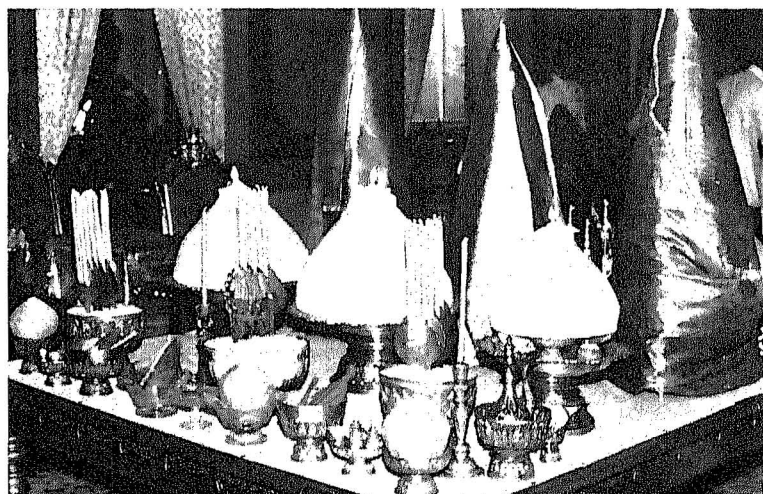
พระแท่นมณฑลเล็กและแท่นโรยทรายรองพร้อมด้วยมาลัย และเครื่องตั้งแต่งสำหรับ
ประดิษฐานพระพุทธรูปนิมาชัยวัฒน์ รัชกาลที่ ๕ และรัชกาลปัจจุบัน

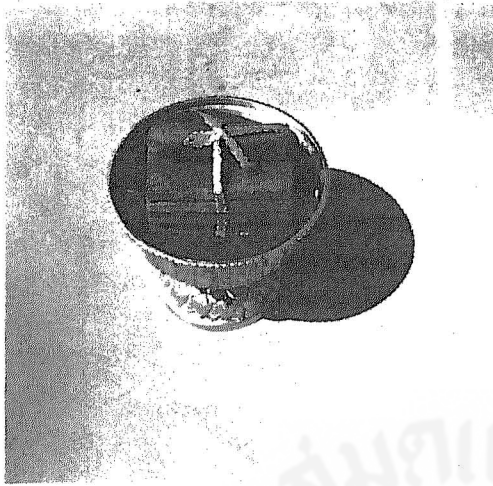
โต๊ะวางเครื่องมณฑลราชพิธี เครื่องราชภัณฑ์ และเครื่องใช้ในการขึ้นพระอู่

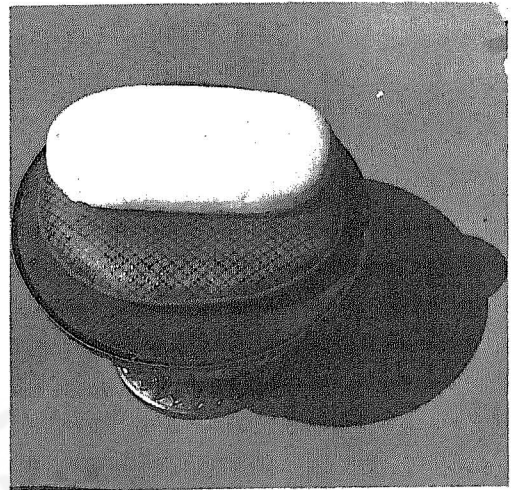
โต๊ะลายมังกร วางขึ้นพระสาครบรรจุน้ำสรงมีฝาคลุมสีขาว พร้อมเครื่องตั้งแตงมีกุ่มปลาทองเงินบรรจุกรง มะพร้าวนาฬิกาเงินบนหน่อปดทองเงิน พระเต้าศิลาที่มีพานทองรองพร้อมและราชวัตรฉัตรธง

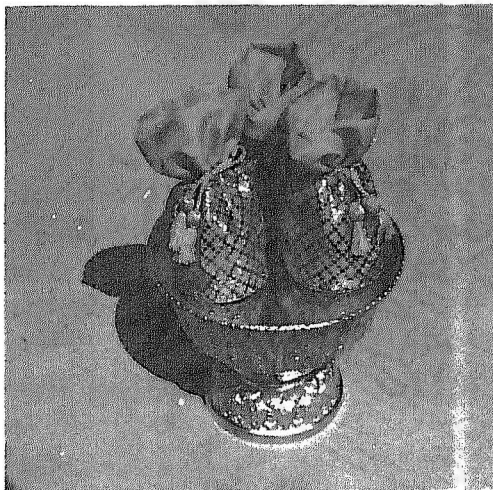
โต๊ะวางเครื่องบายศรีสำหรับใหญ่มีฝาห่มคลุม พร้อมขันหมอบรรจุข้าวสาร เทียน ดัดแว่นสำหรับเวียนสมโภช

ศีลาคด

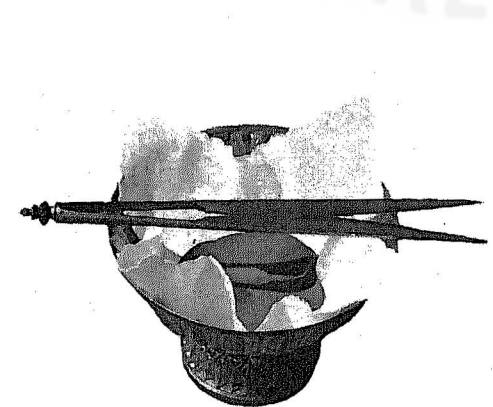
ผลพื้กเขี้ยวทาดินสอพองขาว

ถุงพ้านธุ์พืช

สายไกวพระอุ'

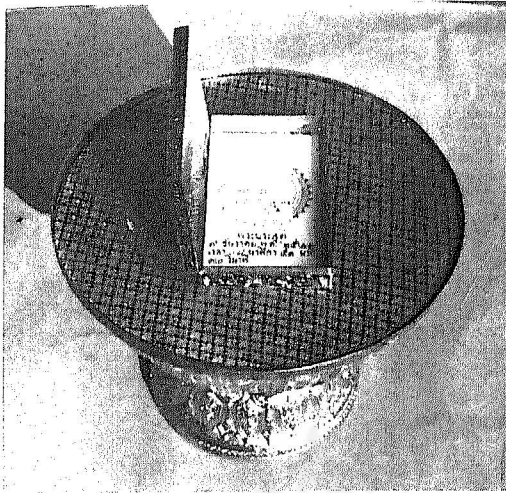
พระกรรไกรไทย

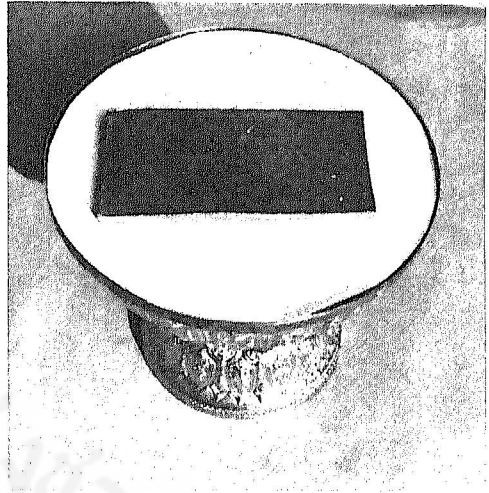
ค้ายพระขวัญ (ไหม ๕ สี)

๗๑

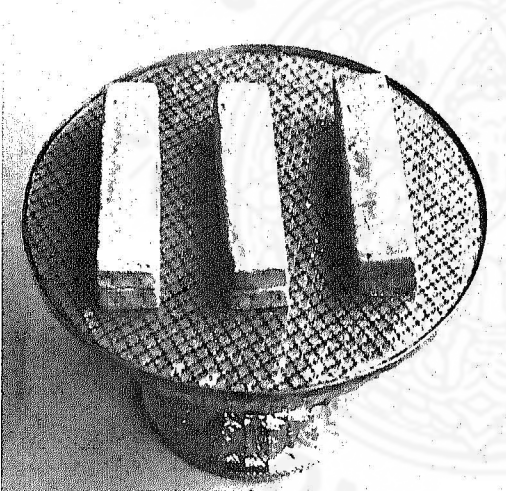
เครื่องราชภัณฑ์

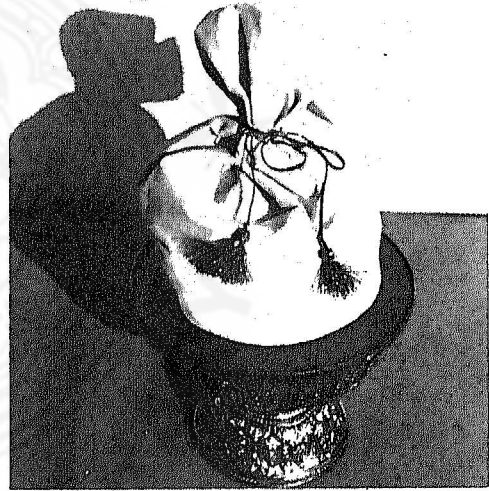
หีบทองคำลงยาบรรจุดวงพระชาติา

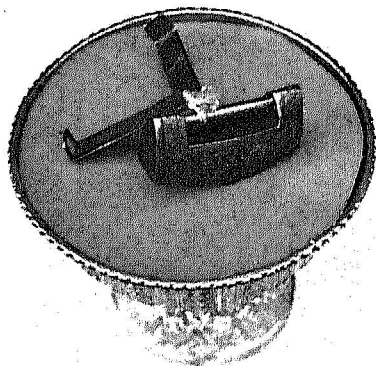
ทองคำแท่งลงอักษรพระราชทานพระนาม

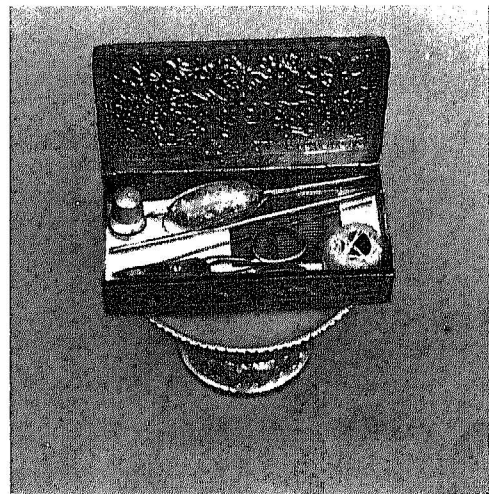
เงินแท่ง

เงินตราบรรจุถุง

กุญแจทองคำ

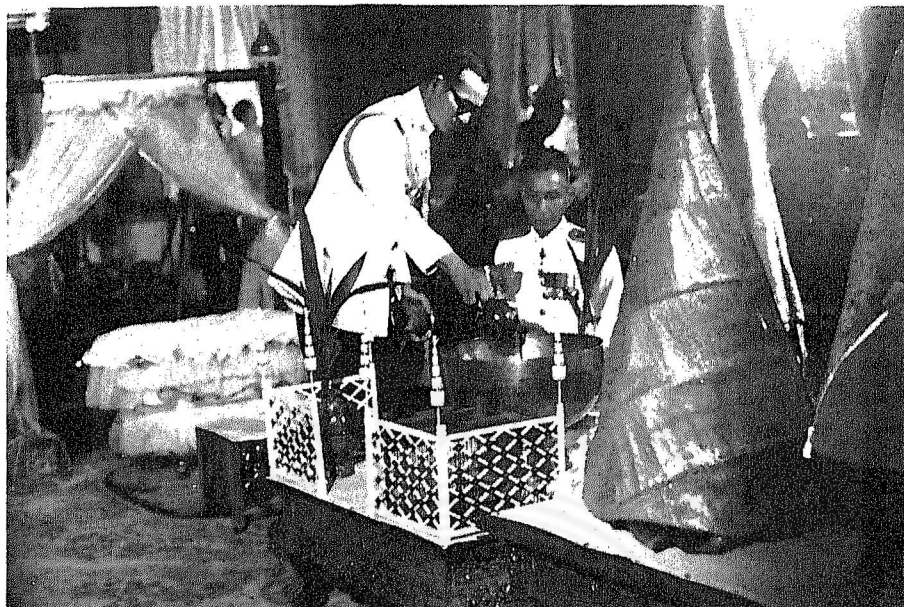
เครื่องเขียนปักถักร้อยบรรจุในกล่องทองคำสลักลาย

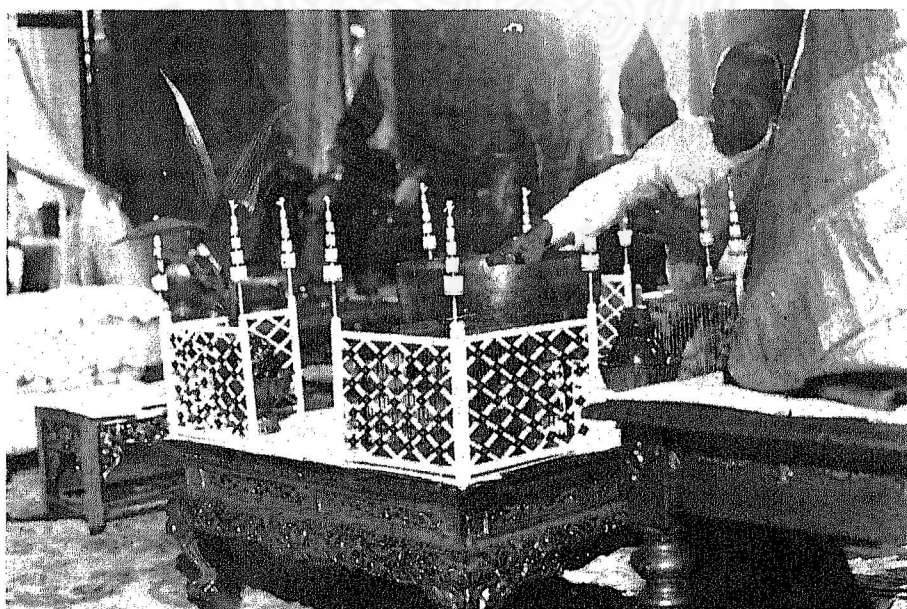
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงประเคนครอบพระกัณฑ์แด่สมเด็จพระสังฆราช เพื่อเสก
ทำนาพระพุทธรณ์

เวลาพระฤกษ์ระหว่าง ๘ นาฬิกา ๔๕ นาที ถึง ๑๐ นาฬิกา ๕ นาที นายศิริพงศ์ วัชรวิทย์
โหรหลวงบูชาพระฤกษ์

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงหลั่งน้ำพระพุทธมนต์ด้วยพระเต้าคดลงในขันพระสารภี

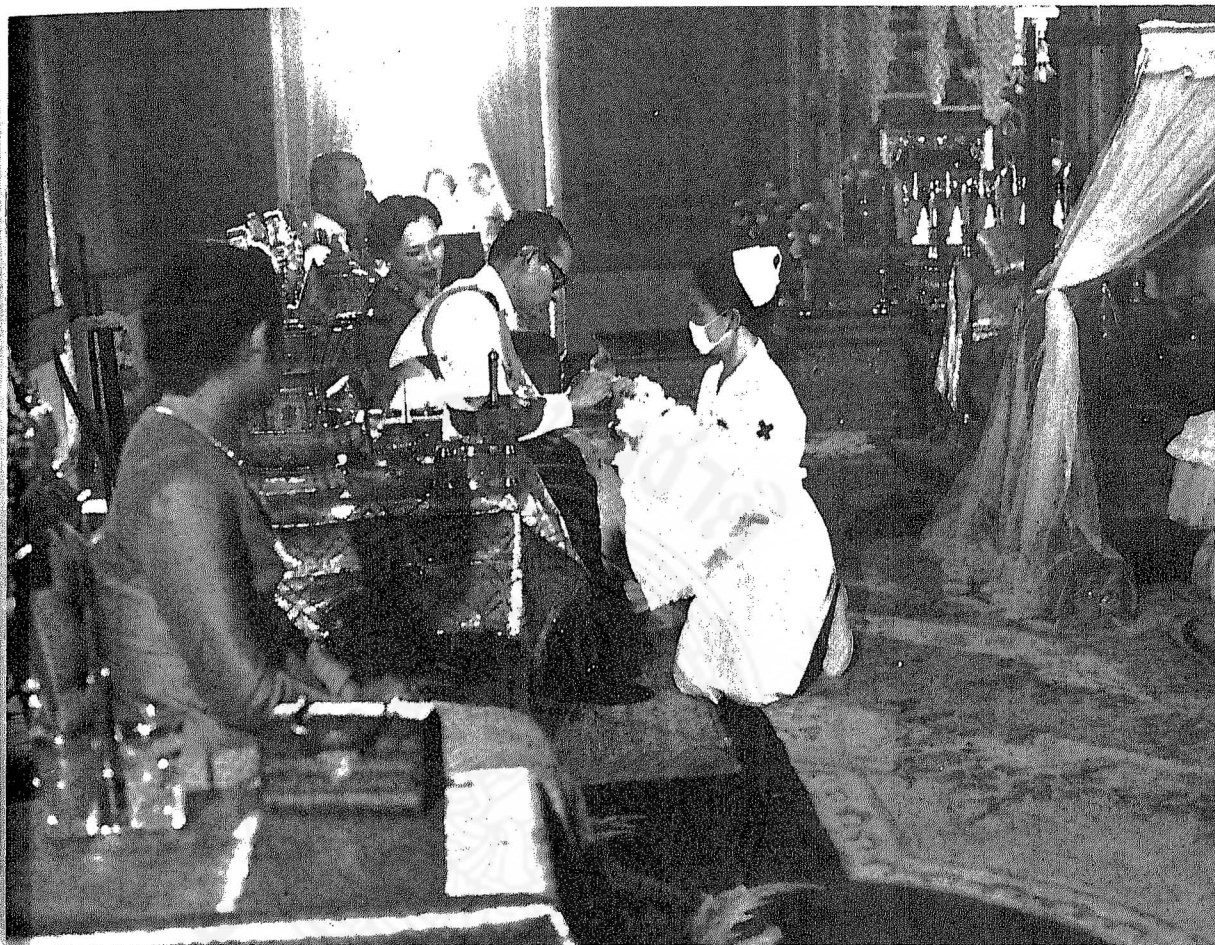
พระครูสถานันท์ ประกอบพิธีเสกน้ำสรงในขันพระสารภี

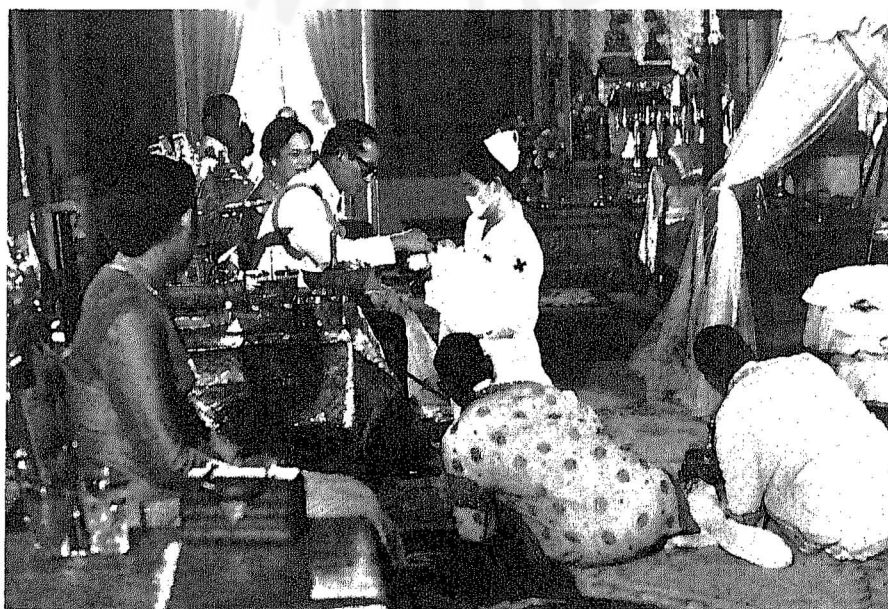
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงหลั่งน้ำพระพุทธรณ์ด้วยพระมหาสังข์ทักษณาวัฏ
ที่พระเศียร พระเจ้าหลานเธอฯ

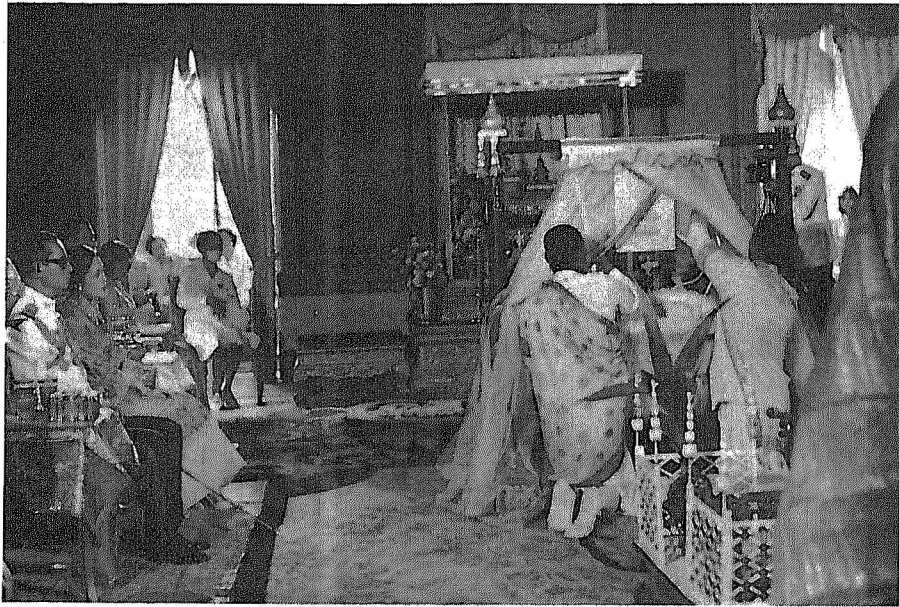
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจรดพระกรรไกรไทยขลิบเส้นพระเกศาพระเจ้าหลาน
เธอฯ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจิมที่พระนลาต พระเจ้าหลานเธอ ฯ

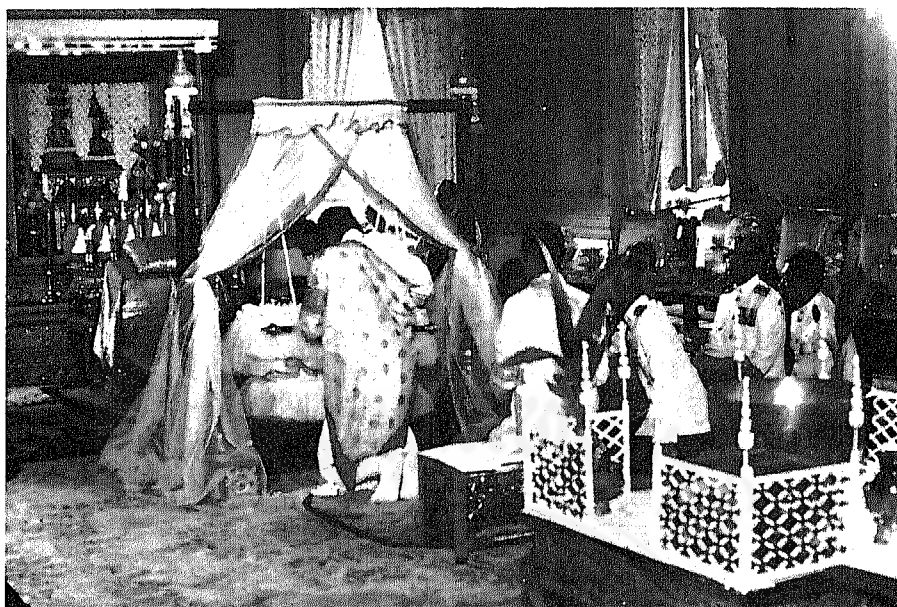
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงผูกด้ายพระขวัญ ที่ขอพระกรพระเจ้าหลานเธอ ฯ

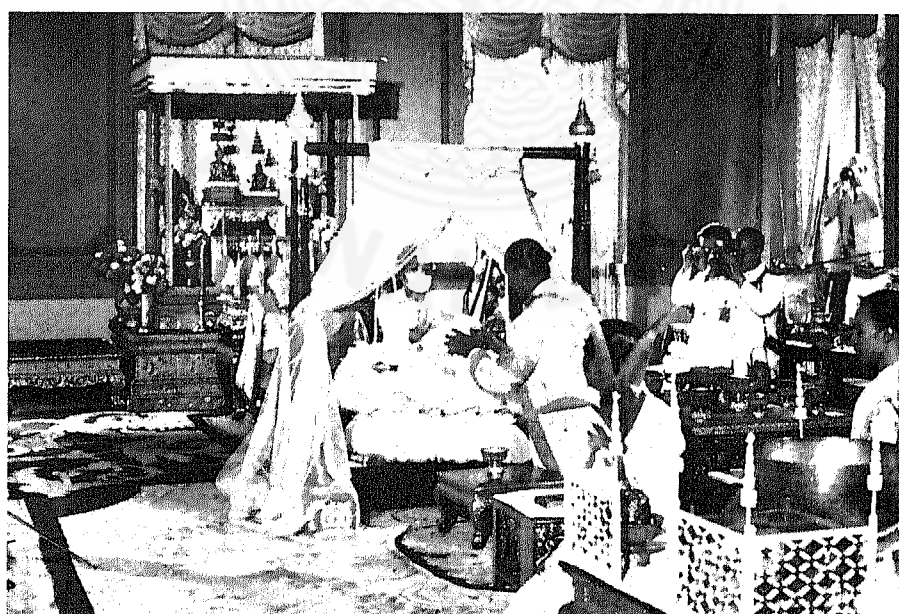
พระครูสดานันท์มนี เจิมพระสะดึงที่จะแขวนพระอุ

ยกพระอุขานแขวน และแขวนแผ่นป้ายแม่ขอ

พระครูสถานันทมน์วางเครื่องมงคลราชพิธีลงในพระอุ'

พระครูสถานันทมน์ เชิญเสด็จพระเจ้าหลานเธอฯ ลงบรรทมในพระอุ'

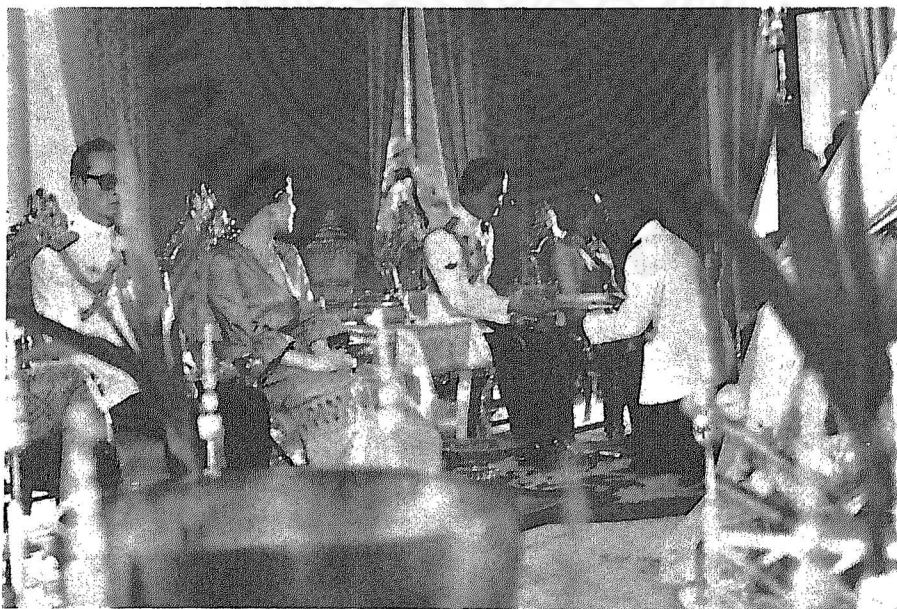
พราหมณ์เบิกแว่น พระบรมวงศานุวงศ์และข้าราชการรับแว่นเวียนเทียนสมโภช

เครื่องบายศรีสำหรับเบิกแว่นเวียนเทียนสมโภช

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา ทรงเจิมและประทานของขวัญแด่พระเจ้าหลานเธอฯ

พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ นายกรัฐมนตรี ทูลเกล้าฯ ถวายสุติบัตร พระเจ้าหลานเธอฯ
แด่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร